

ب ف ک ت ا ب م ع ر ف ی ک ت ا ب

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

- ♦ نام کتاب: اصول تجویز منطقی دارو
- ♦ گردآورندگان به ترتیب حروف الفبا: دکتر محمدرضا جواد، دکتر سید حمید خوبی، دکتر فاطمه سلیمانی، دکتر خیراله غلامی، دکتر آرش قاسمیه، دکتر نوشین محمدحسینی، دکتر سید ابراهیم هاشمی، دکتر ناصر هداوند
- ♦ ناشر: انتشارات اندیشه ماندگار
- ♦ نوبت چاپ: اول
- ♦ شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه
- ♦ قیمت: ۳۰۰۰ تومان
- ♦ آدرس ناشر: قم، خیابان صفاییه، انتهای کوی بیگدلی، نبش کوی شهید گلدوست پلاک ۲۸۴، تلفن: ۷۷۴۲۱۴۲، ۷۷۳۶۱۶۵ - ۰۲۵۱

کتاب اصول تجویز منطقی دارو که توسط کارشناسان دارویی کمیته کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو وابسته به معاونت غذا و داروی وقت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی گردآوری

شده، مسأله دارو و تجویز آن را به عنوان یکی از ارکان مهم درمان بررسی کرده است. در مقدمه آقای دکتر رسول دیناروند، معاونت وقت غذا و داروی وزارت بهداشت چنین می‌خوانیم:

بی‌تردید یکی از ارکان مهم درمان در بسیاری از بیماری‌ها، دارو است. آنچه ذهن داروسازان سراسر جهان را به خود مشغول ساخته این است که دارویی طراحی کنند با اثربخشی بالاتر، عوارض کمتر و مصرف آسانتر، دارویی که آن را به شمشیری دودم تشبیه کرده‌اند که در دستان حکیم حاذق به ابزاری معجزه‌گر می‌ماند جهت مداوای بیماری دردمند ولکن اندک قصوری کافی است تا بدل به سلاحی ویرانگر شود که نه تنها مفید فایده نیست بلکه گاه عوارضی خطرناک‌تر از بیماری اولیه را باعث می‌گردد.

حجم عمده‌ای از معادلات اقتصادی جهان در عرصه بهداشت و درمان با خرید و فروش دارو عجین شده است اما هزینه‌های دارو درمانی محدود به تجارت دارو نیست. آسیب‌های مصرف غیرمنطقی دارو در کشور - حال چه مصرف بیش از حد باشد و چه کمتر از حد لازم - به هیچ عنوان قابل چشم‌پوشی نیست. عدم شناخت کافی از خصوصیات و نحوه کاربرد اشکال دارویی، عدم توجه کافی به تداخلات دارویی، سهل‌انگاری در طی شدن مراحل درمان و

هم‌چنین خطاهای دارویی - پزشکی هر کدام به تنهایی و یا همراه با هم زمینه‌ساز زیان‌های جبران ناپذیری در کشور شده‌اند و ساماندهی نحوه تجویز و مصرف دارو را یکی از اولویت‌های مهم نظام سلامت می‌باشد. معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت در نظر دارد بیش از پیش و جدی‌تر از گذشته در مسیر این ساماندهی گام بردارد و در این راستا از تمامی شاغلین و متخصصین حرف پزشکی درخواست می‌کند که تعامل و همیاری خود را از بنیان این حرکت دریغ ننمایند.

امیدوارم کتاب حاضر که به منظور تدریس در کارگاه‌های نسخه‌نویسی منطقی تألیف شده است برای پزشکان محترم به ویژه دانشجویان سال‌های پایانی این رشته دست‌مایه‌ای باشد تا با تجویز منطقی محصولات دارویی در اشاعه فرهنگ مصرف صحیح دارو در کشور سهیم باشند. در خاتمه لازم می‌دانم از نویسندگان و اساتید کارگاه و پرسنل محترم دبیرخانه کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو در برگزاری کارگاه و تدوین مطالب این کتاب تشکر و قدردانی نمایم.

در مقدمه نویسندگان کتاب، هدف از نگارش آن یا به قول خودشان هدف این کارگاه را متذکر

شده‌اند که این مقدمه را نیز با هم مرور می‌کنیم:

می‌باشند با بهره‌برداری از آن می‌توانند نسخه‌نویسی را به صورت آگاهانه و منطقی بر اساس اصول علمی و عملی انجام دهند، همچنین در این کارگاه با اشکال دارویی و نحوه کاربرد آن‌ها، احتیاطات و کاربرد تداخلات دارویی و خطاهای داروپزشکی آشنا می‌گردند.

تجویز صحیح و مناسب دارو (تجویز منطقی) مانند تشخیص صحیح و به موقع (تشخیص منطقی) از اهمیت قابل توجه‌ای برخوردار می‌باشد. تجویز غیرمنطقی می‌تواند سبب افزایش مرگ و میر، مشکلات اجتماعی و اقتصادی برای بیمار و جامعه گردد. مشکل دیگر دانشجویان پزشکی عدم شناخت و نحوه کاربرد اشکال دارویی می‌باشد. هدف این کارگاه تعلیم این نکته است که دانشجویان پزشکی با توجه به امکانات موجود در نظام درمانی خود چگونه یک درمان را انتخاب کنند نه این‌که چه دارویی را انتخاب نمایند.

کتاب حاضر محتوی مطالبی است که در این کارگاه تدریس می‌گردد. این مطالب به صورت کارگاهی ارایه گردیده است. کتابچه‌ای نیز جهت تمرین کارگاهی تهیه گردیده است و شرکت‌کنندگان در کارگاه به صورت بحث گروهی به این تمرین‌ها پاسخ خواهند داد.

آموزش اصول صحیح نسخه‌نویسی و روش‌های منطقی جهت انتخاب داروها در آموزش دانشجویان پزشکی به صورت مدون اجرا نمی‌گردد و در نتیجه دانشجویان پزشکی در آغاز دوره بالینی دیدگاهی روشن درباره اصول تجویز دارو ندارند. با توجه به احساس ضرورت آموزش کلاسیک این مطالب و توصیه‌های سازمان بهداشت جهانی کارگاه نسخه‌نویسی منطقی تدوین گردید. این کارگاه براساس کتاب *Guide to Good Prescribing: A Practical Manual, 1994* از انتشارات سازمان بهداشت جهانی می‌باشد. که بر اساس تجربیات ۱۰ ساله از تدریس درمان‌شناسی به دانشجویان پزشکی در دانشکده پزشکی دانشگاه گرونینگن (Groningen) هلند تهیه و تدوین شده است. کتاب حاضر توسط اساتید و نویسندگان کمیته کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو معاونت غذا و داروی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین و اولین بار با همکاری دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران برای دانشجویان سال آخر این دانشگاه به اجرا درآمده است. این کارگاه روش علمی و عملی نسخه‌نویسی و مراحل اجرایی آن را به دانشجویان آموزش می‌دهد. آموزش‌های انجام شده ابزاری است که دانشجویان امروز که پزشکان آینده کشور

نشریه رازی ضمن خسته نباشید به تمامی گردآوردندگان این کتاب و ذکر این نکته که شرکت داروسازی فارابی پشتیبان مالی چاپ و انتشار کتاب فوق بوده است، مطالعه آن را به تمامی مخاطبان خود توصیه می‌نماید.

اگرچه کتاب حاضر به قول نویسندگان محتوی مطالبی است که در کارگاهی به همین نام تدریس و ارایه شده است، برای تمامی دست‌اندرکاران حرف پزشکی، خصوصاً دانشجویان پزشکی بسیار مفید می‌باشد.